

GIÁ BÀN	
ĐANG PHÁT	NGOẠI-QUỐC
Mỗi năm 1.000	1.000
Mỗi tháng 2.000	1.000
Mỗi ngày 1.000	1.000

Mọi báo phải trả tiền trước.
Thư và manuscrits M. TRẦN
BÌNH (HỒI-ĐỀ) Al Đông Quảng Cầu
Vào Tổng tin thường nhật trước.

TIẾNG-DÂN

Hàng ngày ra một số
Hàng tuần ra một số

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ (Thứ tư và thứ bảy)

ĐANG PHÁT
Số 1000
Số 2000
Số 1000

Xét người và việc, không nên xem theo bề ngoài.

MỘT MÔI LÂM LẠC VẠN-VĂN

trong khi
quan - sát việc đời

Gần đây ở Đông - dương nảy có xảy ra những tấn kịch rắc rối; các nhà chính trị và ngôn - luận bên này và bên Pháp rất chú ý đến, mà nhiều người ta cũng khảo sát tình thế xã hội. Chúng ta không dám nói con mắt các nhà khảo sát là không tinh tường châu đáo, song cứ theo việc đã qua mà xét, thì cái lối « coi ngựa xem hoa, đi thuyền ghi nước », trong lúc xem mau nhấm vội, không sao cho đúng cả sự thực mà không khỏi có dấu sai lầm. Cái điều lầm ấy duyên do như dưới đây:

Bất kỳ xã-hội nào, dân - tộc nào, trong một thời kỳ mà có sự biến gì xảy ra có hơi mới lạ và quan hệ, thì người ta thường nếu cái tên sự biến ấy để trùm cả các việc khác. Dầu là các việc khác không chút gì dính-liền đến sự biến kia, mà bởi cái cơ xảy ra trong một thời kỳ, thì cũng đành phải mang lấy cái tên « trong lâm lạc » ấy. Mà che giấu dần, đã tương phủ ra bề ngoài, mà tờ quảng-cáo về tấn kịch sự biến nói trên, lại chạy tràn trong xã, thì bóng sáng của nhà quan sát, cũng không thể nào soi vào chịu úp được. Thử nay những kẻ lương-thiện vì tai bay họa gió mang những điều oan không rõ được (不知之), mà việc lành sự tốt trong xã - hội, vì một chuyện rắc rối mà dính dớn hoặc thổi lại lại, không phải là gì. Xét cho kỹ ra thì bao nhiêu những điều hại ấy đều bởi sự lầm nói trên mà gây ra cả.

Sự sai lầm ấy có ba cơ:
Một là bởi tánh chất của sự vật, thường có thứ vô ngoài khác với bản chất bề trong, như ngoài bọc trong chỉ, ngoài cái trong vàng v. v. Lại có thứ hình dạng giống nhau, mà kỳ thiệt khác nhau, như lúa với cỏ, đá với ngọc. Nếu nhà quan sát không xem xét cho kỹ càng thì thường hay bị lầm.

Hai là bởi sự in trí của nhà quan sát, như mang cái kính xanh thì thấy vật gì cũng xanh, mang cái kính đỏ thì thấy vật gì cũng đỏ. Cái sắc xanh và đỏ trong thấy đó là tại cái kính của mình chiếu ra, chứ thiệt thì các vật kia không có cái sắc đó. Nhà quan sát in sẵn một cái thành-kiến trong não, thì cũng như người mang kính thuốc, những chuyện quan sát báo sao không làm được.

Ba là bởi thời buổi làm rối cho sự quan sát. Tục ngữ Annam ta có câu: « Qua ăn dưa bắt có phơi nắng, đêm mập mờ qua trắng có đen »; qua với có đen trắng để phân biệt biết bao nhiêu mà vì cái khoảng « đêm mập - mờ » ấy thành ra lẫn lộn.

Ấy, sự quan-sát mà có đều sai lầm bởi những cơ nói trên, chúng ta cũng thường thấy, nay xin chừng trong sự thực:

Ngày mồng chín tháng ba ta thuyền đêm tức cảnh

Một là thuyền to lớn,
Năm canh nguyệt ở 4,
Mưa lùa xa ngựa chạy,
Giờ thoi nổi lơ lửng,
Gé gáy mơ hồ sáng,
Quặng kêu sắp sửa hè,
Ông này quá vô sự,
Ba chén ngày kè kè.

VO-DANH
Xuân đi
Xuân tới không vui lại hóa buồn.
Xuân ơi! có thâu tác lãng sơn?
Tượng cười lưỡng thẹn cùng hoa cỏ.

Vì bất được trời xoay ngược lại,
Cũng ngăn cho đất khỏi lăn tròn.
Hỏi xuân mấy độ còn về nữa,
Về nữa mà chơi với trẻ con.

Tiền bạn

ĐÔNG BÌNH

MUỐN CÓ MỘT ONG THÂY

Chỉ cần dùng cây, phẩm chất tốt nhất của cây lấy con em trong nhà thì chỉ bằng hai quyển sách:

Gia đình giáo dục

nhà in Tiếng - Dân xuất bản là được.
Giá toàn bộ: 0\$40
Ở xa, xin gửi thêm 0\$13 tiền cước.

HA-HỒ-NHÂN

Triết-học cái-tạo

HỌC-THUYẾT ÔNG ĐÓ ĐAI (JOHN DEWEY) THUYẾT FINH NGHIỆM

Chính trị, thực nghiệp cũng khoa học mới đã mở mang thì cái trí thừa sẵn có trong tay thế nào cũng biến đổi, triết học nhân đạo cũng phải biến đổi. Trách nhiệm nhà triết học ngày nay, đầu tiên là phải biến đổi cái khái-niệm « kinh nghiệm » (Experience) và « lý-lâm » (Intuition).

Thử nay nói về Kinh nghiệm, cả thấy có 5 thuyết:

- 1° Nhận cái gốc kinh nghiệm làm nền lý-thực.
- 2° Kinh nghiệm là tâm lý, có cái tánh chủ quan.
- 3° Kinh nghiệm chỉ chủ trọng về mặt quá khứ.
- 4° Theo sự quan sát của nhà kinh nghiệm thì những điều quan hệ cùng liên đới, đều ở ngoài sự kinh nghiệm nên kinh nghiệm là thứ đặc biệt.
- 5° Trọng yếu nhất là cái quan niệm kinh nghiệm và lý-lâm đối đãi với nhau. Khảo sát và suy lý, đều vượt ra ngoài kinh nghiệm, không phải là vô dụng mà chính nhờ có kinh nghiệm nữa mới được hoàn toàn.

Năm thuyết trên, ông Đó-ai đều cho là không hợp với khoa học, chỉ làm rối thêm mà thôi, nay theo nhà sinh vật học đã chỉ bảo mà xem xét thì: « Kinh nghiệm tức là sinh hoạt, mà sự tiến tới trong cuộc sinh hoạt là sự thích của hoàn cảnh, mà phát sinh ».

Bởi vậy có kinh nghiệm thì tức có sinh hoạt, mà đối với hoàn cảnh có hai điều quan hệ: Hoàn cảnh có thể kích khởi sự hành động của sinh vật, mà sinh vật hành động cũng có ảnh hưởng đến hoàn cảnh, khiến nó thích hoặc không thích với sự sinh tồn, dùng cái thể lực « hoàn cảnh thích sinh tồn » đó mà cái tạo cái hoàn cảnh vị lại, khiến cho nó càng thích hơn, lý tức là sinh hoạt tiến bộ, nghĩa là mình già nọ xoay chuyển cái hoàn cảnh mà bước tới trước vậy. Xem thế có sinh hoạt tức có hành động, mà hành động ấy là mưu cho sinh mạng được lâu dài nên không khi nào dứt bỏ mà phải thích ứng luôn luôn. Song nói rằng thích ứng, không phải bị động theo nhân duyên bề ngoài, mà cốt là chủ ngự những sự thay đổi của hoàn cảnh khiến cho nó không sinh ra những điều phòng ngại về đường tiến tới. Có lẽ nói trên, thì kinh nghiệm là hoạt động mà chỗ có không phải việc trí-thực.

Sinh vật ở trong hoàn cảnh, không thể ngồi yên mà ngóng đợi cái hoàn cảnh xoay chuyển nên cần có động tác; để động tác thì cái động tác đó lại có ảnh hưởng đến mình. Kinh nghiệm là cái đường trải qua trong sự động tác mà chính mình đã nhận thấy. Tách sự động tác công sự nên thơ mà chia riêng ra, thì không có cái gì để gọi là kinh nghiệm, hợp 2 điều lại thì cái nghĩa chân chính kinh nghiệm mới rõ ràng (người mình lấy nhiều trải làm kinh nghiệm, hoặc không động tác gì cả, chỉ ngồi chịu hoàn cảnh chỉ phải mà chẳng gọi là kinh nghiệm là đều lầm to). Vì như đêm nằm mà sự y dờ lên chày áo, cái biết chày áo mà không rõ nguyên nhân vì sao mà chày thì không gọi là kinh nghiệm được; nên phải xét rõ

Phép nuôi thỏ

TÁC-GIẢ: NGUYỄN THƯỜNG THƠ

(Trích trong sách « Phép nuôi thỏ » của NGUYỄN THƯỜNG THƠ)

ĐỒ AN (Tiếp theo)

Các thứ là thỏ
Là sá, là tá tá, rau hàng là những thứ là thỏ mà thỏ chịu ăn. Có khi nó ăn cả lá mơ; thỏ có lông và thỏ không có lông nó đều ăn cả. Nếu dùng những lá thỏ đó để nuôi thỏ ăn cho thỏ, có tới buổi trưa thì cho mỗi con một vài lá. Như vậy nó ăn khỏe mà thịt nó lại ngon. Song phải xem khi nào thỏ ăn - nhiều những lá đó, thì nó sẽ có một cái không và có mùi không? Muốn chắc chắn thì 10, 15 hôm trước khi đem bán phải giảm hẳn lá thỏ đi.

Khi cho thỏ ăn là thỏ phải nhớ cho nó uống nước; nếu nó uống nhiều nước thì những chất làm cho thịt có mùi hoặc những chất độc dễ đi theo nước tiểu mà bài tiết ra ngoài.
Lúa, ngô, sắn, khoai lang
Bốn thứ đó chỉ có nhiều chất bột, chứ chất đạm, chất lân và chất vôi thì chẳng có mấy. Bởi vậy khi nuôi cho thỏ con, thỏ cháu, thỏ đẻ ăn bốn thứ đó, phải cho chúng nó thêm một ít khô dầu lạc, hoặc thịt vụn. Nên biết rằng: thỏ ăn ngô mau hơn ăn lúa. Song phải đem ngô vào nước trong 24 giờ rồi bằm lấy cho thỏ ăn.

Các thứ cỏ là tốt
Hạt, thứ đó là đồ ăn mát, thỏ chịu và thỏ đẻ ăn tốt lắm. Còn thỏ thường thì mỗi ngày cho ăn một hai củ cũng tốt. Phải rửa sạch và cắt ra làm bốn cho nó dễ ăn.
Cỏ cải và cỏ rết cũng thiếu chất đạm chất lân và chất vôi. Nếu muốn cho thỏ con và thỏ đẻ ăn hai thứ đó thì phải cho nó ăn kèm thêm một ít khô dầu lạc mới đủ đủ.

Thịt và cá
Người mình thấy nói cho thỏ ăn thịt chắc lấy làm lạ. Nhưng sự đó rất có lý. Trong thịt tươi có nhiều chất đạm; có đến 15 hoặc 20 phần trăm. Có chất đó thỏ con mới mau lớn, thỏ đẻ mới nhiều sữa. Còn thỏ cháu cũng nhờ chất đó mà thái có mới to và mạnh. Cỏ vậy đủ điều thỏ con tự hai tháng đến ba tháng, thỏ đẻ và thỏ cháu ăn thịt tốt lắm.

Khi nào có thịt thừa nên làm thế này: Lãng phí ra từng miếng mỏng-mỏng, phơi cho khô, sau đem giã cho nhỏ như bột. Xong rồi, rải vào một cái hộp sắt tây thực kín cho khỏi mốc.
Nếu có cá thừa, làm theo cách đó cũng tốt. Vì chẳng bột cá lại còn bổ vì nó có nhiều chất lân và chất vôi hơn. Trong 100 grammes bột cá có những chất này:

Chất đạm 35 grammes
Chất lân và chất vôi 16 grammes
Ở bên nước Anh, người ta hay cho thỏ ăn bột cá; vì họ biết, trong đó ăn của nó thường thiếu chất đạm. Họ lại nói thêm rằng:

a) Dù cho thỏ ăn lúa hay ngô cũng vẫn thiếu chất đạm; các loại ngũ cốc chỉ có nhiều chất bột thôi.
b) Vào mùa gặt hái, muốn cho thỏ

cải lý đó vì sao mà chày nhân đó mà phòng nhân cho sự chày to không xảy ra; lý mới là kinh nghiệm.
(Còn nữa)
N. S.

Biểu tình ở Thanh-chương

(Trích trong báo « Dân-văn »)

Hồi 2 giờ chiều tại sân ở Thanh-chương (Đông-việt) người dân địa phương có chừng 100 học sinh và 100 phụ nữ đến biểu tình yêu cầu:

- 1) Hoàn sưu thuế đến tháng 10.
- 2) Làm lại thuế suất.
- 3) Bỏ thuế hoa lợi.
- 4) Bãi bỏ thuế cho những người dân bị hạn ở Hưng-Lâm, Bắc-Thủy và Thái-Biên.
- 5) Tha cho chính-trị phạm.
- 6) Đem đem lính Annam đi ngoài quốc gia đem lính ngoại-quốc đến Annam.

Học-sinh lại yêu cầu thêm:

- 1) Tha cho mấy anh em bị bắt (mấy anh này đã được làm thư).
- 2) Bãi bỏ thuế Pháo-lực-Dinh Đệ giáo trưởng T. C. vì ông này hay sinh sự tại học-trò.

Quan huyện đã nhận lời yêu cầu hứa sẽ làm liền ngay nên dân biểu tình chịu giải tán.

CHUYỆN HAY

HAI GIỜ « NÓI CHUYỆN » MỘT NGƯỜI HOA-KỲ

con không cần phải 2 tháng mới (thời kỳ) phải cho nó ăn thêm một ít bột cá.

Bởi tại lý do của họ cho thỏ con ăn thịt. Họ thấy những con thỏ như vậy thì mau thay lông. Như thế cũng cũng bổ như thịt, vì nó có nhiều chất đạm.

Hết thịt hoặc bột cá cứ mỗi ngày cho một con 1.5 con đó 1.5 grammes; còn thỏ cháu và thỏ đẻ mỗi ngày cho 0.5, 7 grammes.

(Còn nữa)
N. S.

(Còn nữa)

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

Mày cuộc biểu-tình ở Nam-kỳ

(Tin A. R. I. P. ngày 4 Jun)

Hôm 2 Jun, lúc 6 giờ mai, có tin báo cho số Mặt-tham hay rằng nhiều người hội hiệp nhau lại vật đất đá bồng, con đường đi Trà-vinh, cách thành phố Vinh long 3 cây số. Quan chủ Mặt-tham lại được tin tiếp rằng một toán 500 dân biểu tình kéo nhau đến Vinh-long, dân bà con rút đi trước, lại cầm cờ đỏ có vẽ búa liềm, miệng la: « lấy ruộng đất các nhà đại điền-chủ và phân chia cho dân nghèo, bỏ thuế v. v. », nên liền tin cho quan Chủ-tỉnh hay. Quan Chủ-tỉnh lập tức dẫn 15 người lính đi chặn đường. Bị được 2 cây số thì gặp dân biểu tình. Quan Chủ-tỉnh đến trước dân biểu-tình hỏi họ giải tán, nhưng họ không nghe, một mực tiến hành. Quan Chủ-tỉnh nói một lần nữa cũng không được nên hạ lệnh cho lính dùng vũ lực mà đối phó. Dân biểu tình tản vào đồng ruộng, không ai bị thương nặng.

Có 30 người bị bắt; trong số đó có một người chủ-động mà số Mặt-tham có biết và đã bị án.

Toà-án Vinh-long đã xử mấy người bị bắt và kết án: 2 người bị 5 năm tù, 3 người bị 3 năm tù, 12 người bị 6 tháng tù.

(Tin này trong số báo trước đã đăng nay đăng thêm cho rõ)

(Tin A. R. I. P. ngày 5 Jun 1930)

Tối hôm 3 rạng ngày 4 Jun có tin báo cho chính phủ hay rằng ở vùng Đức hòa, gần Phú-lam (Chợ-lớn) có độ 2000 người nhóm họp. Hai giờ sáng thì chính phủ cho một toán lính đến chặn nơi để đối p. ó. Toán lính gặp dân biểu tình, bị họ vây nên dùng súng bắn; có 10 người bị thương. Thêm mấy toán lính khác xanh và lính mặt tham đến trợ lực bắt được 40 người.

Đêm hôm 3 Jun cũng có tin báo rằng ở Hóc-môn, Gò-vấp và Lai-thiền cũng có biểu tình.

Cơm giờ mai thì quan chủ tỉnh Gia-định cũng một toán lính đến Gia-định thoát nghe súng nổ liên-thanh; quan Tham-biện Gia-định bàn bạc với dân biểu tình trong hai giờ đồng hồ, nhưng kết cục cũng bị họ xua; lính bắn: có

hai người chết và bảy người bị thương. Lính khố đỏ ở Gia-định và ở Thủ-đầu-một đến trợ lực bắt được nhiều người.

(Tin A. R. I. P. ngày 6 Jun 1930)

Sớm hôm 4 Jun, khi 4 giờ, ở Bà-hom (cách Cao-lan 10 cây số), mấy trăm dân biểu tình, cầm cờ đỏ có búa liềm Cọng-sản, xung đột với một đội lính cảnh-sát. Lính cảnh-sát dùng súng mà đối p. ó: có một người chết và 5 người bị thương (nhưng theo báo Impartial thì có 2 người chết; một người dân ông, một người dân bà).

Một toán dân biểu tình khác đánh phá nhà việc làng đó; song lính đến dẹp được và bắt 30 người; trong số đó có mấy người chủ-động.

Cũng sớm hôm 4 Jun, lúc 6 giờ, một trăm người, cũng cầm búa liềm Cọng-sản, kéo đến tòa Tham-biện Hóc-môn, nhưng lính cũng giải tán được.

Lúc 7 giờ, ở làng gần đó, 8, 0 trăm người họp hiệp rồi kéo nhau đến Hóc-môn. Quan Tham-biện cùng 9 người lính đi chặn đường bị vây. Bên biểu tình lại thêm 4 trăm người nữa, kéo vào vườn quan Tham-biện. Quan Tham-biện đứng diễn thuyết hai giờ đồng hồ, nhưng sau một người trong toán biểu tình bắn một phát súng lệnh thì cả dân biểu tình xông lại đánh 9 người lính. Lính bắn: 2 người chết (theo báo Impartial thì có đến 5 người chết) và 7 người bị thương. Mấy toán lính khác đến trợ lực, bắt 40 người.

Trưa hôm ấy, tòa Tham-biện Đức hòa (cách Chợ-lớn 30 cây số) bị dân biểu tình đánh bít luôn mấy lần. Đến 8 giờ rưỡi thì dân biểu tình mới đến chiếm được. Viên đội đứng đầu toán lính bị vây; lính bắn: 2 người chết và 6 người bị thương.

(Tin A. R. I. P. ngày 7 Jun 1930)

Ngày 5 Jun có hơi binh lính hơn ngày 4 Jun. Tuy vậy cũng không khỏi có đôi đám nhảm họp ở vùng Bền-lửc nữa. Quan chủ tỉnh Chợ-lớn đến tận nơi, bàn bạc với đám biểu-tình rất lâu đến nỗi binh lính bầy tỏ tình trạng mạnh và mấy lời yêu cầu. Lại cũng có mấy đám biểu

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY

VI-vệ mà chết

Hôm chủ-nhật 5 Jun, chuyến tàu từ Tourane - Huế vừa ra khỏi nhà thờ Phú-Cam thì có một người hành-khách tên là Nguyễn-Oai, 22 tuổi (dân làng Phước-quả), nhà ở gần nhà thờ ấy, muốn về nhà cho gần, so đương chạy nhảy xuống, bị toa xe sau đạp vào mặt, máu tai máu mũi chảy đầm đìa, nhào ra hết tình. Ông Chef-gare đến khám thì ngay còn nóng, còn thở hơi hóp, nhưng một lát thì chết.

Bà con ta đi xe hỏa nên cần thận, đừng vội như anh Nguyễn-Oai đó mà nguy đến tánh mạng.

T. T. K.

THƯA-THIỆN

Rước bằng tiểu-học

Ngày 8-6-30 như lễ « Pentecôte » kỳ-giá đi thăm người bạn về đó chúng ta giờ rước chiếu, bỗng thấy một đoàn đồ bốn năm mươi người, ông già áo gấm quần điều, người trai trẻ khăn đen áo dài chồn sê, có trống inh ỏi, pháo nổ vang lừng.

Đường sau có một cái hàng thờ trần thiết rất long trọng, nào là ngũ sự quần bàn, bồng ba quả phum, trên bàn có đặt một cái « bái vị » to tướng và có hai người cầm lọng che, trong cái « bái vị » to tướng ấy có mấy chữ bằng kim-tiền. Chung quanh kỳ giá có người đứng xem, kẻ thì nói láo hầy lang kia rước sắc; người thì bảo đảm ma họ chôn rồi, gành bái vị về nhà mà thờ. Sau kỳ giá nhìn kỹ thấy rõ mấy chữ « Cao-cấp tiểu-học tiểu-nghiep khai khoa » 高級小學卒業證書 của M. . . con ông Nghè D. ở làng Thanh-liên. Nguyễn anh ta dặn được bằng Cao-dẳng tiểu-học trong kỳ hạch vừa rồi.

Vinh ba học mới này hơn đường cựu học xưa nhiều nhĩ !! L. N. K.

linh khác ở trong vùng đó nữa, chỗ nào Chánh phủ cũng có cho lính đến để đối phó.

Theo tin sau cùng ngày 5 Jun thì lúc 9 giờ quan chủ-tỉnh Chợ-lớn có giáp mặt một đám biểu tình độ 1000 người.

Sớm hôm 6 Jun, trong vùng đó, bên kia cầu Bền-lửc cũng có biểu tình. Lính ra đối phó bị vây, bắn súng; một người bị thương.

Cũng trong buổi sớm ngày 6 Jun quan chủ tỉnh Chợ-lớn và lính cảnh sát dẹp yên được cuộc biểu-tình ở gần Đan-Thanh, bắt được nhiều người.

Toà án Cần-thơ, hôm 5 Jun đã xử 14 người can vào vụ biểu-tình ở O-Môn: 1 người bị án 5 năm; 1 người bị án 3 năm; 12 người bị án 2 năm.

THANH-HOÀ

Hết dân già quá

Đến đây là hết dân già là một tin đáng buồn, đáng thương lắm tin tin ở Thanh-hóa có hai đầu già năm bảy tuổi tên Lưu-Chiến, ông Thiệu-Thôn, họ Lê-Giàu, (77) phải chết bừa b. phải này hàng và bị phải làm khổ).

Thật Thanh-hóa chỉ duy một ông Lưu-Chiến và cháu Thiệu-Thôn là đi nhất, mà quê hương của họ là quê quê lâu lâu, chắc là con ai cũng biết rồi, không cho giới thiệu nữa; chỉ xin nhắc rằng 40 mấy năm nay ông Thiệu-Thôn được những cây quả của đầu ông này quả này, là con của ông Thiệu-Thôn mà mua một ít quả gì cũng, là con của đầu ông Thiệu-Thôn mà mua một ít quả gì cũng, là con của đầu ông Thiệu-Thôn mà mua một ít quả gì cũng.

NGHỆ-AN

Được tha

Gần 40 người bị bắt về cuộc biểu tình tại Nghệ-An đã được thả hôm 30 Mai.

Q. K.

Ném đá

Bên ngoài năm tháng năm annam kỳ-giá đi thăm bà con ở làng Cai-Ngạn, phủ Anh-sơn khi đi ngang qua đình làng kỳ thấy một toán trên vài trăm người, chia hai phe lấy đá ném nhau, đá có kẻ lớn đầu chày mào, có đứa gậy chượng que tay lại có người sứt mũi, trầy trán, ngộ cũng ghê quá.

Kỳ-giá hỏi ra mới biết là dân làng ấy có cái lệ bề đến ngày

5 tháng năm thì tụ tập đầu trước đình làng kỳ mà giương cờ như vậy, vì tin rằng làm như vậy thì ông thiên long xuống độ phúc độ cho dân làng mạnh khỏe, không thì phải dâng, ở không yên.

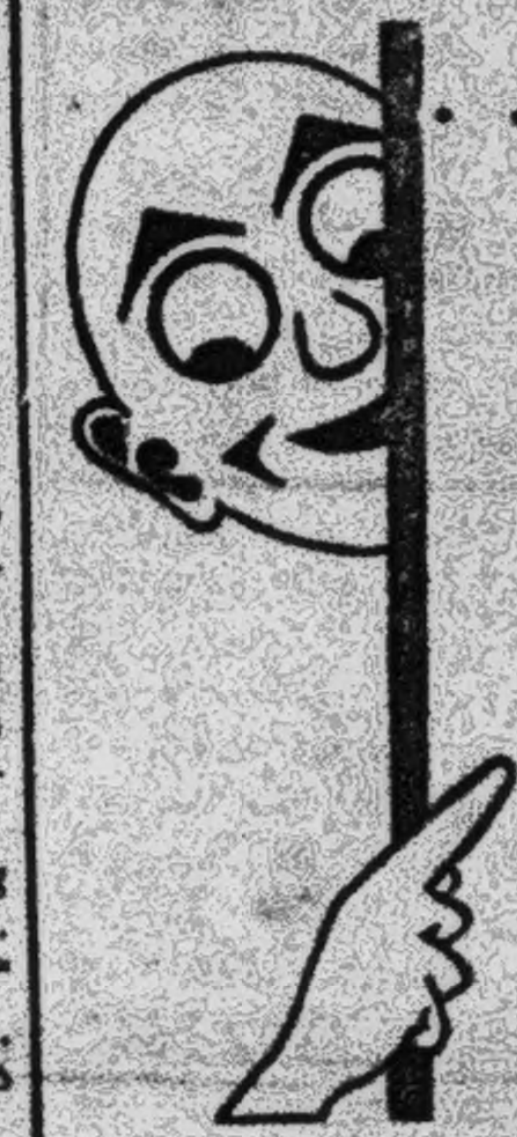
Ồ, đời vẫn như cũ lượng mà của nó cái thời thế tin đã quan như vậy sao?

H. C.
HÀ-TINH

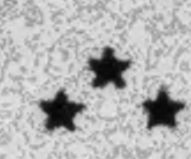
Liệt-chiến

Vi-vệ mà bị quật

Hôm 30-5 kỳ-giá đi ngang qua chợ La-thuộc huyện Cao-lạc, ông Phó-lưu, có thấy một người có ngựa qua chợ đứng lại quán, có người dân bà bên hàng trước quán không đứng dậy chào; người có ngựa và bồi giá hàng; người dân bà đó, nên bị quật bằng « lao tới đây mày không đứng dậy chào sao bây giờ mày lại đi? » tay chèo ở Công đường lao đánh sai chực theo máy biết là khi kỳ mới biết là quan.

má hồng, TÓC XANH

ĐẦU BA-CÔ

VIÊN - ĐÈ ĐỒNG - HỒI

Đàn bà mới đề dặt!

NÊN UỐNG BÁCH-BỘ-VỆ-SINH
bổ làm, mà lợi ngon!!

THAM-THIỆN ĐƯƠNG
Tăng-tiêu ở Trung-kỳ
TRẦN - KIEM - QUAN
Rue Đông Ba (Huế)

CHỈ CÂY NƠI MÌNH

(PHIÊU-LƯU VÀ XÁ-HỘI TIÊU-THUYẾT)
Tác giả: HECTOR MALOT
GIANG-HỮU dịch:

Chương thứ hai mươi sáu (Tiếp theo)

Chắc là tôi sẽ ở lại đây.

Ta cũng tưởng như thế là tôi cho máy làm rồi. Bây giờ máy cần phải ở bên giấy và gần thiệp với những người làm việc ở đây. Ở đây anh làm việc là anh họ biết và máy cũng hay đi với ta ra ngoài, máy cũng không thể ở bên anh họ được nữa. Và ông Do-non có một số quần máy đã cũ.

Vậy, tôi chỉ còn máy mình giữ sạch trên mình; nhưng không nên, tôi ấy có lợi lợi đầu, tôi có đồng nhấc gì đâu!

Hãy không cần cái hồ cho

mày. Nhưng phải thay đổi áo quần ấy. Vậy hãy đi đến số kết, báo họ đưa cho máy một cái giấy mua đã, rồi hãy đi đến cửa hàng của bà La-se mà mua sắm áo quần, giày mũ và đồ cần kíp.

Còn Bé-rin ngồi chăm chỉ nghe, nhưng không phải là nghe một ông già đại, mà, mà tưởng như nghe một vị thần vừa nói vừa cầm chiếc đũa huyền bí mà gõ.

Ông Vũ-phần ngồi tiếp làm cho nó linh giác mơ màng:

Mày được tự do chọn lựa muốn mua sắm thứ gì tùy ý. Nhưng phải nhớ một điều là ta sẽ coi theo sự lựa chọn của mày mà đoán định cái lãnh sự của mày. Ngày hôm nay ta cho mày đi mua sắm đồ đạc. Ngày mai sẽ đến.

Chương thứ hai mươi bảy

Còn Bé-rin đến số kết, nhận tờ giấy mua đã, rồi đi ra tìm nhà bà La-se. Nó mong chờ cho bà La-se ấy tức là bà mà nó mua với hôm ấy, vì nó đã quên mất thì hỏi bà bày cho cách mua sắm đồ đạc.

Chữ biết bà La-se là bà nào, nó đã lo; mà rồi câu nói sau của ông Vũ-phần lại làm cho nó lo nữa: Ông Vũ phần nói: « Ta sẽ coi theo sự lựa chọn của mày mà đoán định cái lãnh sự của mày. Vẫn biết không đời ông Vũ-phần nói, nó cũng không khi nào có ý sắm đồ đạc mà cho lóc lóc. Nhưng mà biết đâu những ý phục mà nó thích lại không vừa lòng ông Vũ-phần mới sao? Trong khi nó còn nhỏ, nó đã được bán nhiều cái áo đẹp, và nó cũng lấy làm thích lắm; những áo ấy thì ngày nay không thích hợp rồi; nhưng cái áo hết sức thường mà nó có thể sắm biết có thích hợp không? Ngày nay người ta coi quần áo đẹp, trong khi rạch rưới khần khở, nó vui mừng không xiết; nhưng bây giờ không biết lựa chọn thế nào, cái lòng lo sợ lại càng lớn hơn các tư tưởng khác.

Cửa hàng bà La-se ở gần chỗ nhà thờ, là một cửa hàng lớn nhất ở trung hoàng đẹp để bán hết ở Bà-rô cũ; các tư tưởng nào của nó

và nói:

« Vậy thì có muốn mua gì? »

Bé-rin tỏ ý muốn mua áo quần, giày mũ.

Nội đồ ấy chúng tôi đều có cả và toàn đồ thường hạng. Bây giờ hãy lựa cái áo trắng c. hết. Tôi thì chỉ có xem tất cả thôi thôi.

Nhưng mà con Bé-rin có muốn mua với làm gì, đều cần cho nó là một cái áo may rồi, đồng có bên liền chiều kám ấy, không nữa cũng ngày mai, vì ngày mai nó cần đi ra với ông Vũ-phần.

Bà La-se nghe nói đi với ông Vũ-phần thì lấy làm lạ, không hiểu ông cháu cả ở Bà-rô-con kia đi làm gì với con nhà này. Con Bé-rin lại nói cái áo của nó là một cái áo màu đen, vì nó có lòng.

« Có mua áo đi đi đưa đem mà? »

— Không.

— Chỉ phải hỏi tay thợ may này có cần dùng vải cái áo ấy, mà cái hình, cái vải, cái gì của nó và khác nhau.

« Cái hình áo thì phải hỏi thợ may này, cái áo nó thì sao khác, mà hết sức này, vì cái gì nó hết sức rồi.

— Thời được đi với chúng tôi về đưa áo xem. Nếu tôi đi với anh, và lấy áo cho anh.

Cái giọng nói của bà La-se đã đi lên mà cười chỉ cũng đi. Bà bên lại chỗ có quần áo thì ngồi không thêm tiếp một người bán hàng hàng thì như con Bé-rin; cũng đó là một con đây là một hàng nào mà ông Vũ-phần muốn làm phương thì cho một bộ tay phục chỗ gì.

Nhưng người bán hàng lại đem ra một cái áo cái áo màu trắng, hết ren có thể thêu. Bà La-se liền hỏi:

« Đưa đưa máy cái ấy ra, đưa máy cái áo dài đen kia; tay áo có hai cái tay rộng những cái tay một tay là vậy, tay kia thì tay không có tay khác nữa.

(Còn nữa)

